

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
20 17 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гроші та кредит

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Факультет інформаційних технологій та управління

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130654
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0363/17
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 17 р.

2016-2017 навчальний рік

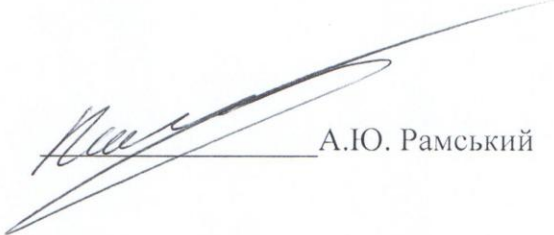
Робоча програма **Гроші та кредит** для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Розробники: викладач кафедри фінансів та економіки Київського університету імені Бориса Грінченка Фещук Марія Юріївна

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління

Протокол від 1 лютого 2017 року № 7

Завідувач кафедри
фінансів та економіки

А.Ю. Рамський

 - М.Ю. Фещук

©_Фещук М.Ю., 2017 рік

©Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	07 «Управління та адміністрування»	<u>Нормативна</u>	
	спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування		
Змістових модулів – 5		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: <u>Перший бакалаврський</u>	36 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	год.
		Індивідуальна робота:	
		0 год.	год.
		Самостійна робота:	
		70 год.	год.
		Модульний контроль:	
		10 год.	год.
Вид контролю: <i>Семестровий контроль</i>			
<i>Іспит 30 год</i>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 0,8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - поглиблення теоретичних та практичних знань студентів в сфері грошово-кредитних відносин, монетарної політики та економічної науки в цілому.

Завдання курсу - вивчення теорій грошей, їх функцій, вартості та об'єктивних законів, що регулюють грошовий обіг. Дослідження особливостей механізму функціонування грошово-кредитного ринку на основі співвідношення попиту та пропозиції, тенденцій та закономірностей його розвитку в сучасних умовах, аналіз цього процесу в умовах ринкової трансформації економіки України. Вивчення суперечностей становлення грошового ринку в Україні, аналіз грошової реформи, розгляд основних напрямів монетарної політики НБУ, встановлення її взаємозв'язку з економічною політикою в цілому.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: знати: сутність та функції таких категорій, як „гроші”, „кредит”, зміст основних теорій грошей, поняття грошового обігу, грошових потоків, грошового ринку та грошових систем, основ кредитних, розрахункових і валютних відносин;

Вміти:

Використовувати грошово-кредитні інструменти у системі регулювання економіки України, оцінювати кредитну історію позичальника, аналізувати та розраховувати грошову масу в грошовому обороті.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ГРОШІ ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ

ТЕМА 1. Економічна сутність і функції грошей

Необхідність грошей. Сутність грошей як загального еквівалента. Портфельний підхід до визначення суті грошей. Гроші як гроші та гроші як капітал.

Історичний розвиток форм вартості та грошей. Демонетизація золота. Роль грошей у кругообороті доходів та продуктів. Раціоналістична та еволюційна концепція походження грошей.

Форми грошей та їх еволюція. Товарні гроші. Металеві гроші. Паперові (символічні) гроші. Кредитні гроші та закони їх обігу. Депозитні та електронні гроші.

Вартість грошей та засоби її вимірювання.

Основні функції грошей. Гроші як міра вартості. Гроші як засіб обігу. Гроші як засіб платежу. Гроші як засіб нагромадження. Світові гроші. Взаємозв'язок та взаємообумовленість грошових функцій. Роль грошей у системі суспільного відтворення.

ТЕМА 2. Основні теорії грошей

Кількісна теорія грошей. Теорія грошей класичної школи. Маржиналізм як методологічна основа сучасних теорій грошових відносин. Основні постулати класичної кількісної теорії грошей. Неокласичний варіант кількісної теорії грошей.

Внесок Дж. Кейнса в розвиток теорії грошей. Науковий внесок К. Маркса у розвиток теорії грошових відносин.

Сучасний монетаризм як альтернативний напрям кількісної теорії. Кейнсіансько-неокласичний синтез. Грошово-кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.

ТЕМА 3. Грошовий оборот і грошова маса

Грошовий оборот. Сукупний грошовий оборот та оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні суб'єкти грошового обороту: фірми, сімейні господарства, державні структури, фінансові посередники. Структура сукупного грошового обороту. Грошовий обіг. Фіскально- бюджетний оборот. Кредитний оборот. Фінансовий оборот.

Основні сфери грошового обороту. Безготівковий грошовий оборот. Готівковий грошовий оборот. Співвідношення між безготівковим і готівковим грошовим оборотом та подальша його тенденція. Канали надходження грошей та їх вилучення з грошового обороту.

Модель сукупного грошового обороту. Грошові потоки. Структура грошових потоків. Грошові потоки припливу та грошові потоки відпливу. Механізм балансування грошових потоків.

Грошова маса та основні форми її існування. Агрегатний метод класифікації функціональних форм грошей. Характеристика грошових агрегатів. Особливості побудови показників грошової маси в Україні.

Закони грошового обігу. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Основні шляхи та показники інтенсифікації руху грошей у сфері обігу та платежів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ГРОШОВІ СИСТЕМИ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

ТЕМА 4. Грошові системи

Поняття грошової системи. Основні принципи організації та моделі побудови грошових систем. Склад грошової системи. Система безготівкових розрахунків. Валютна система. Система готівкового обігу. Елементи грошової системи та їх характеристика. Вплив

національних та історичних традицій на зміст елементів грошової системи.

Національно-державна обумовленість та призначення грошової системи.

Типи грошових систем. Саморегульовані грошові системи та їх історичні форми. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монометалізм (золотомонетний стандарт, золотозливковий стандарт, золотодевізний стандарт).

Регульовані грошові системи. Система паперового грошового обігу. Система природного (кредитного) обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті та закриті грошові системи.

Становлення та розвиток грошової системи України. Загальна характеристика грошових систем зарубіжних країн.

ТЕМА 5. Гроші та інфляція

Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція.

Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита. Класичні, монетарні та загальноекономічні чинники інфляції. Інфляція попиту. Фіскальна інфляція. Інфляція витрат. Імпортна інфляція.

Основні показники вимірювання інфляції. Методи регулювання інфляції. Дефляційна політика (регулювання попиту). Політика доходів.

Соціально-економічні наслідки інфляції.

Особливості інфляційного процесу в Україні.

ТЕМА 6. Гроші та реформи

Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ. Становлення нової грошової системи. Часткова зміна грошової системи. Проведення спеціальних стабілізаційних заходів. Основні методи стабілізації валют: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація.

Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального типу. Грошові реформи конфіскаційного типу. Реформи паралельного (консервативного) типу. Грошові реформи країн світу у ХХ сторіччі. Грошові реформи в Україні 90-х років.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ПОСЕРЕДНИКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

ТЕМА 7. Фінансові посередники грошового ринку

Суть, функції та основні види спеціалізованих кредитно-фінансових установ.

Об'єктивні передумови становлення і розвитку кредитно-фінансових інститутів. Основні напрямки діяльності сучасних спеціалізованих кредитно-фінансових установ.

Страхові компанії: їх функціональна суть та форми організації. Об'єкти страхування та особливості їх страхування. Основні операції страхових компаній. Страхові премії.

Пенсійні фонди. Організаційно - правові форми пенсійних фондів. Особливості функціонування пенсійних фондів. Операції пенсійних фондів.

Інвестиційні компанії. Інвестиційні компанії закритого та відкритого типу. Основні операції інвестиційних компаній.

Позиково-ощадні асоціації. Фінансові компанії. Кредитні спілки. Ломбарди. Добродійні фонди.

Міжбанківські об'єднання, їх роль та значення у функціонуванні кредитних систем. Класифікація міжбанківських об'єднань. Характерні риси міжбанківських об'єднань.

ТЕМА 8. Центральні банки

Центральний банк - орган державного грошово-кредитного регулювання економіки.

Національний банк України: особливості створення, діяльності та перспективи розвитку.

Функції центрального банку. Емісія готівки та організація грошового обігу. Функція банку банків. Функція банку уряду. Реалізація грошово-кредитної політики.

Основні типи грошово-кредитної політики: рестрикційна, експансіоністська та селективна. Інструменти реалізації грошово-кредитної політики. Політика обов'язкових резервів. Облікова політика (політика рефінансування та редисконтування). Операції на відкритому ринку. Інші методи грошово-кредитної політики. Реалізація грошово-кредитної політики в Україні.

ТЕМА 9. Комерційні банки

Суть та призначення комерційних банків у сучасному економічному просторі. Класифікація комерційних банків.

Основні показники діяльності комерційних банків.

Загальна характеристика банківських операцій. Економічний зміст банківського продукту та його класифікація.

Пасивні банківські операції. Банківські ресурси та їх структура

Власний капітал банку, його основні функції.

Залучені кошти. Депозити та їх основні види. Депозити до запитання. Строкові депозити. Ощадні депозити. Недепозитні джерела залучення коштів.

Запозичені кошти. Міжбанківський кредит. Кредити НБУ (овернайт, РЕПО, ломбардний, стабілізаційний).

Активні операції комерційних банків. Основні види активів. Кредитні операції, їх сутність та призначення. Інвестиційні операції та їх види.

Суть комісійно-посередницьких банківських операцій. Розрахункові операції. Касові операції. Валютні операції. Консультаційні та інші послуги.

ТЕМА 10. Кредит та кредитна система

Необхідність та сутність кредиту.

Основні функції кредиту. Роль кредиту в соціально економічному просторі. Проблеми реалізації позитивних функцій кредиту в Україні.

Еволюція кредитних відносин. Ознаки кредиту в ринковій економіці. Функціональна характеристика кредитних відносин. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин. Економічні передумови можливості отримання кредиту. Типи кредитних відносин.

Теорії кредиту. Основні положення натуралістичної теорії кредиту. Основні положення капіталотворчої теорії кредиту.

Поняття кредитної системи, два підходи до її визначення. Кредитна система як елемент інфраструктури грошового ринку. Складові елементи кредитної системи та їх загальна характеристика. Поняття банківської системи. Економічна сутність банку, дискусії навколо визначення сутності банку. Види банків. Групи банків. Необхідність поєднання банків у систему. Поняття банківської системи. Основи організації банківської системи: принципи побудови, цілі, механізм функціонування. Функції банківської системи. Становлення і розвиток банківської системи України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ВАЛЮТА ТА ВАЛЮТНА СИСТЕМА

ТЕМА 11. Валюта та валютна система

Основні етапи історичного розвитку світової валютної системи. Золотий стандарт. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська система. Ямайська валютна система. Поняття валюти. Призначення та сфера використання валюти. Види валют: національна, іноземна.

Суть валютних відносин. Поняття і види валюти. Поняття валютної системи, її структура, призначення і види. Платіжний баланс, його зміст і роль у механізмі валютного регулювання. Розвиток валютної системи України.

ТЕМА 12. Валютний ринок та валютний курс

Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку. Регламентація статусу валюти та порядку здійснення операцій з нею (правила купівлі-продажу, ввозу-вивозу, використання валютної виручки, здійснення валютних платежів, нагромадження золотовалютних запасів тощо).

Валютні операції та їх класифікація. Касові операції. Строкові валютні операції (форвардні, ф'ючерсні, опціонні).

Валютний курс та конвертованість валют. Суть, основи формування та види валютного курсу. Поняття, значення та механізм забезпечення конвертованості валют. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція.

ТЕМА 13. Валютне регулювання та валютний контроль

Валютне регулювання: суть та необхідність. Основні суб'єкти валютного регулювання. Конвертованість валют. Зміст системи міждержавного валютного регулювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ

ТЕМА 14. Міжнародні валютно-кредитні відносини

Загальна характеристика міжнародних валютно - кредитних установ. Основні тенденції розвитку світового ринку позичкових капіталів.

ТЕМА 15. Міжнародний валютний фонд

Міжнародний валютний фонд його капітал і основні напрямки діяльності. Процес кредитування, регулювання міжнародних валютних відносин та постійний нагляд за світовою економікою з боку МВФ. Співпраця України і МВФ.

ТЕМА 16. Група Світового банку

Група Світового банку: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку та ін. Історія їх розвитку та аналіз основних напрямків діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	м.к.	інд.		с. р.	л	п	м.к.	інд.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I.												
ГРОШІ ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ												
Економічна сутність і функції грошей	8	2	2			4	-	-	-	-	-	-
Основні теорії грошей	8	2	2			4	-	-	-	-	-	-
Грошовий оборот і грошова маса	12	4	4			5	-	-	-	-	-	-
Модульна контрольна	2			2			-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем I	31	8	8	2		13	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль II.												
ГРОШОВІ СИСТЕМИ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ												
Грошові системи	8	2	2			4	-	-	-	-	-	-
Гроші та інфляція	8	4	2			4	-	-	-	-	-	-
Грошові реформи	8	2	2			5						
Модульна контрольна	2			2			-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	35	10	8	2		13	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль III.												
ПОСЕРЕДНИКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ												
Фінансові посередники грошового ринку	8	2	2			4						
Центральні банки	8	2	2			4						
Комерційні банки	8	2	2			4						
Кредит у ринковій економіці	8	2	2			4						
Модульна контрольна	2			2								
Разом за змістовим модулем 3	34	8	8	2		16						
Змістовий модуль IV.												
ВАЛЮТА ТА ВАЛЮТНА СИСТЕМА												
Валюта та валютна система	8	2	2			4						
Валютний ринок та валютний курс	8	2	2			4						
Валютне регулювання і валютний контроль	8	2	2			5						
Модульна контрольна	2			2								
Разом за змістовим модулем 4	26	6	6	2		13						
Змістовий модуль V.												
МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ												
Міжнародні та регіональні валютно-кредитні установи	8	2	2			5						
Міжнародний валютний фонд	8	2	2			5						
Група Світового банку	8	2	2			5						
Модульна контрольна	2			2								
Разом за змістовим модулем 5	26	6	6	2		15						
ІСПИТ	30											
Усього годин	180	36	34	10		70	-	-	-	-	-	-

5-6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль I.</i> ГРОШІ ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ		
1	Економічна сутність і функції грошей	2
2	Основні теорії грошей	2
3	Грошовий оборот і грошова маса	4
<i>Змістовий модуль II.</i> ГРОШОВІ СИСТЕМИ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ		
4	Грошові системи	2
5	Гроші та інфляція	2
6	Грошові реформи	2
<i>Змістовий модуль III.</i> ПОСЕРЕДНИКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ		
7	Фінансові посередники грошового ринку	2
8	Центральні банки	2
9	Комерційні банки	2
10	Кредит у ринковій економіці	2
<i>Змістовий модуль IV.</i> ВАЛЮТА ТА ВАЛЮТНА СИСТЕМА		
11	Валюта та валютна система	2
12	Валютний ринок та валютний курс	2
13	Валютне регулювання і валютний контроль	2
<i>Змістовий модуль V.</i> МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ		
14	Міжнародні та регіональні валютно-кредитні установи	2
15	Міжнародний валютний фонд	2
16	Група Світового банку	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
<i>Змістовий модуль I.</i> ГРОШІ ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ			
1	Економічна сутність і функції грошей	4	5
2	Основні теорії грошей	4	
3	Грошовий оборот і грошова маса	5	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ГРОШОВІ СИСТЕМИ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ			
4	Грошові системи	4	5
5	Гроші та інфляція	4	
6	Грошові реформи	5	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ПОСЕРЕДНИКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ			
7	Фінансові посередники грошового ринку	4	5
8	Центральні банки	4	
9	Комерційні банки	4	
10	Кредит у ринковій економіці	4	
<i>Змістовий модуль IV.</i>			

ВАЛЮТА ТА ВАЛЮТНА СИСТЕМА			
11	Валюта та валютна система	4	5
12	Валютний ринок та валютний курс	4	
13	Валютне регулювання і валютний контроль	5	
Змістовий модуль V. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ			
14	Міжнародні та регіональні валютно-кредитні установи	5	5
15	Міжнародний валютний фонд	5	
16	Група Світового банку	5	
Разом		70	25

10. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Гроші та кредит» використовуються наступні навчальні технології:

Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, диспут, семінари–дискусії, обговорення, мозкова атака.

Наочні: схеми, таблиці, слайди, презентації,

Практичні: робота в малих групах, вправи, практичні роботи, реферати

11. Методи контролю

1. Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Гроші та кредит» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

2. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 11.1, табл. 11.2.

Таблиця 11.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій (18 занять по 1 балу)	18
2.	Відвідування практичних занять (18 занять по 1 балу)	18
3.	Робота на практичних заняттях (10 занять, але з розрахунку на можливість викладача опитати студентів –9 відповідей по 10 балів)	90
4.	Написання тестових перевірних робіт (9 роботи по 10 балів)	90
5.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3, 4, 5 по 25 балів)	125
6.	Самостійна робота 16 робіт по 5 балів)	25
Підсумковий рейтинговий бал		366
Коефіцієнт переведення рейтингу у 60-бальну шкалу		9,15

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																				СР	Сума	Сума з коэф.					
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4												
T1	T2	T3	МК1		T4	T5	T6	МК2		T7	T8	T9	T10	МК3	T11	T12	T13	МК4		T14	T15	T16	МК5	25	366	60	
12	12	24	25		12	24	12	25		12	12	12	12	25	12	12	12	25		12	12	12	25				

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

МК1, МК2 – модульні контрольні роботи.

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова - як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань студентів зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка - в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни, складена за змістовими модулями.
2. “Гроші та кредит”: конспект лекцій.
3. Засоби діагностики знань: МКР, ситуаційні вправи, тести для поточного та підсумкового контролю, таблиця рейтингових балів на усі види навчальної діяльності студента при вивченні курсу.
4. Пакет візуального супроводу дисципліни.

14. Рекомендована література

1. Конституція України // Відомості ВРУ, 1996, №30, ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України // Відомості ВРУ, 2010, № 50, с. 1778, ст. 572.
3. Податковий кодекс України // Відомості ВРУ, 2011, № 13, с. 556, ст. 112.
4. Господарський кодекс України // Відомості ВРУ, 2003, №18, ст.144.
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України від 09.02.2001 - 2001 р., № 5, ст. 30.
6. Закон України «Про кредитні спілки» // Відомості Верховної Ради України від 12.04.2002 - 2002 р., № 15, ст. 101.
7. Алісов Є.О. Гроші і грошовий обіг: теоретичні засади та стан правового регулювання в Україні.- Х.: «Ксилон», 2004. - 328с.
8. Базулин Ю.В. Происхождение и природа денег. - Спб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008. — 246 с.
9. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України. - К.: Вища школа, 2006.
10. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту: навч. посібник. - К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007. - 481с.
11. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посібник. – К.: Основи, 2001. – 411 с.
12. Гроші та кредит: підручник / Б.С. Івасів; Тернопільська академія народного господарства. - Т.: Карт-бланш, 2005. - 528 с.
13. Гроші та кредит: підручник / М.І. Савлук [та ін.]; заг. ред. М.І. Савлук; Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - 4 вид., перероб. і доп. - К. : КНЕУ, 2006. - 744 с.
14. Гроші та кредит: навч. посіб. / [М.І. Крупка та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки]; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2010. - 406 с.
15. Грошовий обіг: готівковий і безготівковий / І. Киян (голов.ред.). - Д. : Баланс-Клуб, 2004. - 544с.
16. Денисенко М.П. Гроші та кредит у банківській справі: Навч. посіб.- К.: Алеута, 2004.- 478с.
17. Деньги. Кредит. Банки: Учебник / Г.Е. Алпатов, Ю.В.Базулин и др.; Под ред. В.В.Иванова, Б.И.Соколова. - М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2003. - 624 с.
18. Деньги. Кредит. Банки.: Учебник / Под ред. О.И. Лаврушина. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 520 с.
19. Дзюблюк О.В. Валютна політика: Підручник. - К.Ж Знання, 2007. - 422 с.
20. Долан Э. Дж., Кэмпбелл К.Д. Деньги, банковское дело и денежно – кредитная политика.- М, 1996.- 448с.
21. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - 7-ме вид., випр. і перероб. - К.: Знання-Прес, 2008. - 719 с.
22. Історія економічних учень: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. - У 2-х частинах. – К.: Знання-Прес, 2004-2006. – 1-3 вид.
23. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика. 2-ге видання. Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2010. - 342 с.
24. Костіна Н.І. Гроші та грошова політика: Навч. Посібник. – К.: НІОС, 2001. – 224 с.
25. Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг: Навч. посібник для ВНЗ. – К.: Знання, 2003. – 199 с.
26. Лагутін В.Д. Кредитування: Теорія і практика: Навч. посібник. - 4.вид., стер. - К.: Знання, 2004. - 215 с.
27. Лютий І. О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. — К. : Атіка, 1999. — 239с.
28. Маркс К. Капитал. Т.1. // Соч. – 2-е изд. – Т.23. – 907 с.
29. Милтон Фридмен. Количественная теория денег. Пер.с англ. - М.: “Сльф пресс”, 1996. – 121 с.
30. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / С. Панчишин та ін.

(пер. з англ.). - К.: Основи, 1999. - 967 с.

31. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В.С.Стельмаха. - К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. - 404 с.
32. Національний банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності: Навч. посіб. / О. С. Любунь (ред.). - К. : "Крок", 2005.-512с.
33. Нікіфоров П.О. Теорія та методологія регулювання грошового обігу. — Чернівці : Видавництво "Рута" ЧНУ, 2002. — 327с.
34. Прядко, В. В. Історія грошей і кредиту: Підручник для студ. вузів / В. В. Прядко, М. М. Сайко ; М-во фінансів України, Буковинська держ. фінансова академія. - К. : Кондор, 2009. - 507 с.
35. Рябинина Л.Н. Деньги, кредит. Учебное пособие. - К: Центр учебной литературы, 2008. - 602 с.
36. Світовий досвід і перспективи розвитку електронних грошей в Україні: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 10 / П.М.Сенищ, В.М.Кравець, В.І.Міщенко, О.О.Махаєва, В.В.Крилова, Н.В.Гришук – К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень. 2008. – 145 с.
37. Скоморович І.Г., Реверчук С.К., Малик Я.Й. та ін. Історія грошей і банківництва: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. - К. Атіка, 2004. - 340 с.
38. Стельмах В.С., Епіфанов А.О., Гребеник Н.І., Міщенко В.І. Грошово-кредитна політика в Україні / За ред. В.І. Міщенка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003 – 421 с.
39. Тарасов В.И. Деньги, кредит, банки: Учебное пособие. - Мн: Мисанта, 2003. - 512 с.
40. Туган – Барановський М.І. Паперові гроші та метал.- К.: КНЕУ, 2004.- 198с.
41. Фридмен М. Если бы деньги заговорили. – М.: Дело, 1999. – 160 с.
42. Харрис Л. Денежная теория: Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ. ст. В.М.Усоскина. - М.: Прогресс, 1990. - 750 с.
43. Чухно А.А. Твори: У 3 т. Т. 1. Становлення і розвиток ринкової економіки. - К.: НАН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Наук.-дослід. фін. ін-т при М-ві фін. України, 2006. - 592 с.
44. Шамова І.В. Грошово–кредитні системи зарубіжних країн: Навч. посібник.- К.: КНЕУ, 2001.- 195с.
45. Швайка М.А. Гроші України: труднощі з їх запровадженням і функціонуванням.-К.: Київ. міжн. у-т, 2005.-127с.
46. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник.- К: ЦНЛ, 2005.- 432с.

IV. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 180 год., лекції – 36 год., семінарських – 34 год., самостійна робота – 68 год., модульний контроль – 10 год., семестровий контроль – 30 год

Тижде нь	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII
Модуль	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V		
Назва модуля	ГРОШІ ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ				ГРОШОВІ СИСТЕМИ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ				ПОСЕРЕДНИКИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ				ВАЛЮТА ТА ВАЛЮТНА СИСТЕМА			МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ		
Кількість балів за модуль	81 балів (присутність, відповіді, тести)				81 балів (присутність, відповіді, тести)				93 балів (присутність, відповіді, тести)				81 балів (присутність, відповіді, тести)			81 балів (присутність, відповіді, тести)		
Лекції	1	2	3	4		5		6	7	8	10	11	12	13	14	15		16
Дати																		
Теми лекцій	Економічна сутність і функції грошей Основні теорії грошей Грошовий оборот і грошова маса Грошовий оборот і грошова маса				Грошові системи Гроші та інфляція Гроші та інфляція Грошові реформи				Фінансові посередники грошового ринку Центральні банки Комерційні банки Кредит у ринковій економіці				Валюта та валютна система контроль Валютний ринок та валютний курс Валютне регулювання і валютний фонд			Міжнародні та регіональні валютно-кредитні установи Міжнародний валютний фонд Група Світового банку		
Теми семінарських занять	Економічна сутність і функції грошей Основні теорії грошей Грошовий оборот і грошова маса Грошовий оборот і грошова маса				Грошові системи Гроші та інфляція Гроші та інфляція Грошові реформи				Фінансові посередники грошового ринку Центральні банки Комерційні банки Кредит у ринковій економіці				Валюта та валютна система контроль Валютний ринок та валютний курс Валютне регулювання і валютний фонд			Міжнародні та регіональні валютно-кредитні установи Міжнародний валютний фонд Група Світового банку		
Самостійна робота Табл. 6.1 25 балів																		
Види поточного контролю Модульна контрольна робота (25*5=125 балів)																		
Підсумковий контроль Екзамен (40 балів)																		